

Результативиконаних досліджень протягом 2023 року лабораторією моніторингу вод Західного регіону

У сферу компетенції лабораторії моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР входить визначення:

- 35 пріоритетних забруднюючих речовин для встановлення хімічного стану масивів поверхневих вод із Переліку пріоритетних забруднюючих речовин, затвердженого наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45;
- 23 хімічних та фізико-хімічних показників якості води, встановлені Постановою Кабінету Міністрів України № 758 від 19.09.2018;
- 11 специфічних для басейну Дністра синтетичних та несинтетичних забруднюючих речовин, встановлених скринінгом в рамках проєкту ГЕФ.

У вересні 2021 року лабораторія отримала акредитацію в Національному агентстві з акредитації України за стандартом ДСТУ ISO 17025:2019, що забезпечує :

- співставність даних з європейськими лабораторіями;
- неупередженість діяльності;
- достовірність та надійність результатів вимірювань;
- нові можливості в частині надання послуг;
- здійснення аналізів ризиків конфлікту інтересів стосовно пов'язаних організацій.

У липні 2023 лабораторія моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР розширила сферу діяльності та підтвердила технічну компетентність щодо процесів вимірювань показників якості питної води в частині визначення фізико-хімічних та санітарно-токсикологічних показників. Дані дослідження сприятимуть встановленню рівня безпечності та якості питної води, призначеної для споживання людиною.

Обсяг досліджень річкових басейнів Дністра, Вісли та Дунаю

Наказом Держводагентства №18 від 25.01.2023 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод» затверджено 212 пунктів моніторингу для дослідження у річкових басейнах Дністра, Вісли та Дунаю.

Проби відбираються щомісячно б водогосподарськими організаціями:

- БУВР річок Західного Бугу та Сяну;
- Дністровське БУВР;
- БУВР річок Прут та Сірет;
- БУВР річок Причорномор'я та нижнього Дунаю;
- РОВР у Тернопільській області;
- РОВР у Хмельницькій області

В цілому, на виконання державної програми моніторингу вод 2023 рік проаналізовано 2 540 проб та виконано 125 708 вимірювань вмісту забруднюючих речовин.

Обсяг досліджень річкових басейнів Дніпра, Дунаю, Дону, Причорномор'я та Південного Бугу

На виконання Програми діагностичного та операційного моніторингу згідно пунктів 2 та 3 наказу Держводагентства № 18 від 25.01.23 р. до лабораторії надходили додаткові проби для досліджень із річкових басейнів Дніпра, Дунаю, Дону, Причорномор'я та Південного Бугу, а також на виконання додатку 1 до наказу Держводагентства № 18 від 25.01.23 щомісячно проводився дослідницький моніторинг річки Хомора у двох пунктах (басейн Дніпра) на підставі рішення Комітету ВРУ з питань екологічної політики та природокористування від 28.11.2019 № 16/1.

Загалом протягом 2023 року у даних басейнах відібрано 1 422 проби та проведено 67 055 вимірювань пріоритетних забруднюючих речовин, басейнових специфічних, хімічних та фізико-хімічних показників.

Окрім того, на виконання доручення Держводагентства «Щодо посиленого моніторингу якості води внаслідок руйнування греблі Каховської ГЕС» № 511/09-15 від 12.06.2023 р. проаналізовано **15** проб, відібраних у районах річкових басейнів Дніпра та Південного Бугу.

Додаткові проби до лабораторії надходили із водогосподарських організацій:

- БУВР річки Південний Буг;
- БУВР Причорномор'я та нижнього Дунаю;
- Сіверсько-Донецьке БУВР;
- РОВР у Харківській області;
- РОВР у Дніпропетровській області;
- РОВР у Кіровоградській області;
- РОВР у Миколаївській області;
- РОВР у Хмельницькій області;
- РОВР у Черкаській області.

Загалом протягом року лабораторією моніторингу вод Західного регіону проведено 200 316 вимірювань 3 953 проб поверхневих вод.

Мобільна лабораторія

Відбір проб здійснюється згідно вимог нормативних документів. Мобільна лабораторія забезпечує оперативний відбір у пунктах моніторингу, в тому числі у місцях питних водозаборів.

Мобільна лабораторія оснащена фотометром та портативним мультиметром, що дає можливість визначати на місці відбору понад 10 хімічних і фізико-хімічних показників якості вод: амоній, солевий, нітратнітрити, ортофосфати, сульфати, хлориди, кадмій, свинець, рН середовища, розчинений у воді кисень, електропровідність, температуру.

Мобільна лабораторія передана нам Держводагентством від Словенського агентства довкілля в якості гуманітарної допомоги Європейської комісії.

Підтримка європейських партнерів

У вересні від Німецького федеративного агентства надання технічної допомоги до лабораторії надійшло обладнання, за допомогою котрого покращиться ефективність проведення державного моніторингу вод, а також дасть можливість виявлення нових сполук у режимі скан-пошуку:

- **Система Agilent 7250 GC/Q-TOF** надає точні масові дані з широким динамічним діапазоном для ідентифікації та кількісного визначення сполук та забезпечує скринінг речовин у воді;
- **Мас-спектрометр спектрометр з індуктивно-зв'язаною плазмою Agilent 7900** для встановлення елементного складу;
- **Спектрометр Agilent Cary 630 FTIR** для визначення нафтопродуктів.

Дослідження в кризових чи надзвичайних ситуаціях

Лабораторією 2023 році здійснювалися дослідження стану масивів поверхневих вод, що були забруднені в результаті надзвичайних ситуацій. Так, для встановлення масштабів забруднення р. Дністер та р. Лімниця паливно-мастильними матеріалами в період з 24.12.2022 по 02.03.2023 було відібрано та проаналізовано 15 проб води, в період з 01.10.2023 по 09.11.2023 здійснювався моніторинг концентрації нафтопродуктів у р. Стримба та р. Ворона, що були забруднені внаслідок розгерметизації трубопроводу, для цього відібрано 8 проб води. Також, на звернення управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Івано-Франківській області для встановлення причини масової загибелі риби у р. Дуструв 14.09.2023 було здійснено повний аналіз проби води.

Додатково до Програми моніторингу для контролю впливу Домбровського кар'єру та хвостосховищ Калуського промвузла на стан річок Сівка та Кропивник в період з 03.05.2023 по 10.05.2023 відібрано 6 проб води для встановлення солевого складу.

Участь у міжнародній виставці

У листопаді 2023 року фахівці лабораторії взяли участь у XX Міжнародному форумі «AQUA UKRAINE», де презентували для учасників виставки мобільну лабораторію моніторингу якості води, яку отримано як гуманітарну допомогу Європейської комісії від Словенського агентства довкілля.